

անիծեալ ըլլան: Արձանագրութեան օրինակը հետեւեալն է.

برز مرسوم مولانا السلطان الملك الظاهر ابو سعيد محمد جقيق عز نصره بابطال ما
احدثه ابو الخير ابن النحاس من ضيان مار يعقوب دير الارمن بالقدس الشريف عاما رده
سيف الدين المقر الشرفى الانصارى وسأل فى ابطال ذلك ليسطر فى الصحايف الشريفه
بتاريخ اربع وخمسين وثمانية من الهجرة الشريفه ملعون ابن ملعون وعليه لعنة الله تعالى
كل من احدث ضمائنا او جدد مظلمة

Սոյն արձանագրութիւնը կը մնայ մինչև ցայսօր:

Ս. Թեոդորոս եկեղեցիին մայր տաճարէն բոլորովին անջատ է. անոր հիւսիս արեւելեան կողմը և ուխտաւորաց թաղերուն մօտ: Ըստ տեղական աւանդութեան նոյն եկեղեցիին շինուած կ'ըլլայ Հեթում Ա. Թազաւորին կողմէն յիշատակ իր որդւոյն Թորոսի, որ սպաննուեցաւ Մառիի ճակատամարտին մէջ 1266ին, եգիպտացոց դէմ պատերազմելով: Ըստ պատմութեան, Հեթում Ա. ին մահը տեղի ունեցաւ 1270ին, միջանկեալ չորս տարիներու մէջ Հեթում Ա. ի Երուսաղէմ այցելութիւնը չի յիշատակուիր: Մինչև ցայսօր Ս. Թեոդորոսի եկեղեցւոյն մօտերը սենեակ մը ցոյց կը տրուի իբր Հեթում Ա. ի բնակարան. բայց քանի որ պատմութենէ ծանօթ է թէ Հեթում Բ. Երուսաղէմ եկած ու մնացած է եւ յիշատակներ ալ ունի, հաւանական կը գտնենք որ Հեթում անուամբ ցոյց տրուած սենեակը բնակարանը եղած է Հեթում Բ. ի:

Ս. Թեոդորոսի եկեղեցիին շինութեան մասին կը գրեն Հաննէ (էջ 98) և Սարգիս վրդ. իրենց պատմութիւններուն մէջ, ըստ Հաննէի «շինեցեալ ի Լեռն քաղաւորեմ մերմե ի ՊԼԵ քուին Հայոց: Յորժամ Թորոս որդին իւր մեռաւ՝ սոս քաղելով զմա եւ յիշատակ որդւոյն իւրոյ շինեաց զեկեղեցիո զայս. եւ գերեզման յանկիւնս հիւսիսոյ երեւի»: Բայց պէտք է որդին ուղղել և եղբայր ըսել. զի Թորոս Հեթումի որդին էր, և թուականն ալ ուրիշ տեղ գրուածին համեմատ է՝ ԼԵ=ՁԼԵ 1286 կարգալ (էջ 82), ինչպէս որ Ս. Յակոբի ձախակողմեան ետեւի սիւնին վրայ ալ կը կարդացուի: Բայց այս պարագային Ս. Թեոդորոսի եկեղեցիին շինութիւնը անագոն կատարուած կ'ըլլայ, Լեռնի թազաւորութեան վերջին տարիները, որ 1270ին թազաւորեց եւ 1289ին վախճանեցաւ: Իսկ Սարգիս վրդ. հետեւեալ կերպով կ'արտայայտուի եկե-